

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXV/219/2020
Rady Gminy Święciechowa
z dnia 19 listopada 2020 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii umożliwia realizację zarówno działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii – zwanego dalej „Programem”, jak i środki na realizację tych zadań.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

I. OPIS PROBLEMU

Narkomania nie jest tylko tragedią dla ludzi uzależnionych i ich rodzin, ale również problemem społecznym. Stąd też podejmowane są wysiłki zmierzające do zwalczania i zapobiegania narkomanii.

Źródłem danych na temat rozpowszechniania konsumpcji narkotyków są przede wszystkim badania ankietowe prowadzone przez OBOP i ESPAD (Europejskie Szkolne Badania Ankietowe) oraz dane statystyczne z instytucji leczących osoby uzależnione od narkotyków.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. W niektórych przypadkach wymagane jest odtrucie organizmu, by móc rozpocząć leczenie. Ponieważ efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie,

a więc także i w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji szkód oraz programów rehabilitacyjnych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Z informacji udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji – Zespół Dzielnicowych w Świąciechowie wynika, iż w 2020 r. na terenie gminy Świąciechowa przeprowadzono postępowania w sprawie przestępstw przeciwko rodzinie i opiece. Najczęstszym skutkiem stosowania przemocy w funkcjonowaniu rodziny jest zanik więzi rodzinnych, alkoholizm członków rodziny, brak poczucia bezpieczeństwa (szczególnie dla małoletnich) i utrata wzorców postępowania zgodnych z normami społecznymi. Sytuacja konfliktowa powoduje, że część dzieci i młodzieży większość czasu spędza poza domem, co naraża je na niekorzystny wpływ środowiska rówieśniczego. Spotykanym wśród nieletnich skutkiem stosowania przemocy w rodzinie jest naśladowanie wyniesionych wzorców z domu i przenoszenie ich na kontakty z rówieśnikami. Przejawia się to wzrostem agresji już na etapie szkoły podstawowej. Z problemem przemocy zmagają się również ośrodki pomocy społecznej.

Zgodnie z danymi statystycznymi Komendy Powiatowej Policji – Zespół Dzielnicowych w Świąciechowie przeprowadzono 1 postępowanie przygotowawcze z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

II. REALIZACJA WYTYCZNYCH ZAWARTYCH W USTAWIE O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII ORAZ NARODOWYM PROGRAMIE ZDROWIA.

1. Cele Programu:

- 1) ograniczenie dostępności i używania narkotyków wśród dzieci i młodzieży oraz związanych z tym problemów społecznych,
- 2) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat związany z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku,
- 3) opóźnienie inicjacji narkotykowej,
- 4) promocja zdrowego stylu życia,

- 5) zminimalizowanie ryzyka kontaktu młodzieży ze środkami odurzającymi w okresie wakacji,
- 6) diagnoza i aktualizacja problemów związanych z zagrożeniem używania substancji psychoaktywnych, stanu zjawiska i jego specyfiki środowiskowej,
- 7) unowocześnienie programów profilaktycznych i dostosowanie ich do zdiagnozowanych potrzeb,
- 8) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnień,
- 9) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie,
- 10) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej,
- 11) szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych,
- 12) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST,
- 13) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji

psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,

14) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,

15) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby),

16) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny,

17) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,

18) zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia,

19) realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in.: ESPAD, „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA,

20) analiza danych na temat aktywności JST w obszarze ograniczania popytu na środki odurzające, substancje psychotropowe i NSP,

21) rozwój i konsolidacja monitoringów wojewódzkich oraz lokalnych.

2. Zadania Programu:

1) upowszechnienie informacji dot. adresów instytucji i miejsc, gdzie można skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej w konkretnych sytuacjach życiowych – informator, ulotki,

2) organizowanie wywiadów środowiskowych, socjalnych; interwencji rodzinnych, współpracy z rodzinami w miejscu zamieszkania,

3) upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii w szkołach, świetlicach, imprezach kulturalnych itp.,

4) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie przeciwdziałania narkomanii i pomocy psychologicznej,

5) podjęcie i rozwijanie współpracy z placówkami i instytucjami zajmującymi się pomocą psychologiczną, socjalną, prawną, interwencją w kryzysie, profilaktyką, terapią – spoza terenu Gminy Święciechowa,

6) inwestowanie w miejsca i placówki kulturalne, sport i rekreację – stworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych - rozwojowych, rekreacyjnych, edukacyjnych, wychowawczych, kulturalnych w szkołach i innych placówkach ,

7) zaplanowanie i zlecenie realizacji programów i zajęć informacyjno-edukacyjnych wczesnej interwencji na wszystkich poziomach szkół oraz ich monitorowanie (dla dzieci, młodzieży, rodziców),

3. Odbiorcy:

1) rodzice,

2) dzieci i młodzież,

3) dorośli z grupy ryzyka,

4) osoby zajmujące się działalnością w obszarze profilaktyki,

5) liderzy młodzieżowi.

4. Realizatorzy:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Zespół Dzielnicowych w Świąciechowie,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Świąciechowie,
- 7) szkoły i placówki oświatowe,
- 8) Parafie,
- 9) Samorządowy Ośrodek Kultury w Świąciechowie.

III. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań ujętych w gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomani są wyodrębnione w budżecie gminy środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.